Azim Premji Foundation

ಬಯಲು Bayalu

....a space of our own

Karnataka Field Institute November 2013 Issue No.: 16

Nelson Mandela

ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ ನಾವು

ನಾವು ಮಂಡೇಲಾನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ

ಅವನಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು,

ಅವನನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು

ನಮ್ಮ ಸೋದರನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ ನಾವು

ಅವನಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಸತ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ

ಹೇ ಹೇಳು ನೀನು...

ಹೇ, ನೀನು ಮತ್ತು ನೀನು

ಯಾವಾಗ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು?

Asimbonanga [we have not seen him]
Asimbonang' uMandela thina [we have not seen Mandela]
Laph'ekhona [in the place where he is]
Laph'ehleli khona [in the place where he is kept]
Asimbonanga
Asimbonang 'umfowethu thina [we have not seen our brother]
Laph'ekhona [in the place where he is]
Laph'wafela khona [in the place where he died]
Sithi: Hey, wena [We say: hey, you]
Hey, wena nawe [Hey, you and you]
Siyofika nini la' siyakhona [when will we arrive at our destination]

The flash mob performance in Johannesburg, at a Woolworth store.

Index

1. ಪ್ರೀತಿಯ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚಿದ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ: by Hameed Manjeshwar……………………………….03
2. Is there a "The End"? :by Selva………………………………………….04
3. ಇದು ನೈಜ ಆರಂಭವೋ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಾಯವೋ ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ: by Nagananda G V…05
4. Finish it and now!: by Peri………………………………………………….06
5. RTE Campaign: Shorapur: Phot feature ……………………………….08
6. ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ನಿಂತವರು: by Hanumantharaju……………………………..09
7. ಮೊಗಣ್ಣ ಮಾತಾಡ್ತಾವ್ನೆ ಕ್ಯೋಳ್ರಲಾ…..!!!: by Punit……………………………………..09
8. ವಲಸೆ: by Shrilata……………………………………………………………….10
9. ಮುಕ್ತಾಯ – ಮುಕ್ತಾಯವೇ? ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂದೇಶವೇನು?: by Manjunath…………………..11
10. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ: ಇದು ಭಯಾನಕವೋ, ವಿಸ್ಮಯವೋ, ಅಚ್ಚರಿಯೋ?: by Shreedhar…15
11. Teacher Conference on Children Literature: Photo feature…………..18
12. End-what, why and how?: by Ravindraprakash………………………...19
13. The END to an END: by Shadakshari…………………………………………..20
14. ಕೊನೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆ ಇಲ್ಲದ್ದು (The End and the Endless): by Ramakrishna Bhat..23
15. Cool Clicks!!…………………………………………………………………………26

1. ಪ್ರೀತಿಯ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚಿದ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ.

ಹಮೀದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ್

'ಮುಕ್ತಾಯ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಆ ಶಬ್ದದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ತಾತ್ವಿಕ, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಅದರ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಗ್ಗುಲಾಗಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗಲೇ ತಟ್ಟನೆ ನೆನಪಾದದ್ದು ಮಂಡೇಲಾ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಸೂಕ್ತವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಕಿರು ಬರೆಹ.

'ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಪ್ಪು ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮೂಡೀತು ಹೇಗೆ?' ಎಂಬ ಕವಿವಾಣಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಆ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಕಾವಲುಗಾರನಾಗಿ ನಿಂತ; ಪ್ರೀತಿಯ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಲ್ಲೇ ನೋವುಂಡು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಮಂದಿಯ ಬದುಕಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ತಂದುಕೊಟ್ಟವ ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ. ಆ ಹೆಸರಿಗೇ ಒಂದು ಸೆಳೆತ ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಕೇತವಿದೆ. ಮಂಡೇಲಾ ಎನ್ನುವ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಆಫ್ರಿಕನ್ನರಲ್ಲಿ ಅದಮ್ಯ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತಂದಿತ್ತವರು. ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಂಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ದಕ್ಷಿಣಾ ಆಫ್ರಿಕಾಕಕ್ಕೆ ಮಂಡೇಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆದ ನಂತರದ ಒಂದು ಬರೆಹವನ್ನು ಓದಿದ ನೆನಪು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬ ಕಪ್ಪು ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ. ಆತ ಆ ಮಹಿಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಾಗ ಆಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು 'ಬಿಳಿಯರ ಮಕ್ಕಳೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರಲಿ. ನಾವು ಹೊರದಬ್ಬಿದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಯಾರು ಯಾರನ್ನೂ ಹೊರಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ' ಎಂದು. ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ ಎಂದರೆ ಇದೇ ಇರಬೇಕು. 'ಶತ್ರುವಿನೊಂದಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಆತ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು ಕರೆಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹರಡುತ್ತಾ ಹೋದ ಮಂಡೇಲ ಬಹುಶ: ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

'ಈ ಜಾಗ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಬಿಳಿ ಜನರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಫಲಕ ಹಾಕಿ ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯ ಮೆರೆಯುವವರ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು, 'ಭಾವೈಕ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕುವ ಮುಕ್ತ ಸಮಾಜ'ದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಯೂ ತೋರಿಸಿದರು.

29 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟವರ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಈ ನೆಲವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ, ಸಹ್ಯ ಬದುಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಿ ಎಂಬ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಸವೆಸಿದ, ಹೋರಾಡಿದ, ಸಾಧಿಸಿದ ಹೆಮ್ಮರವೊಂದು ಧರೆಗುರುಳಿ ಹೋಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಆದರೆ ಎಂದೂ ಮುಕ್ತಾಯ ಕಾಣಲಾಗದ ಪ್ರೀತಿಯ ಜಾಡನ್ನು ಹಾಗೆ ಉಳಿಸುತ್ತಾ...

2. Is there a "THE END"?

Selva

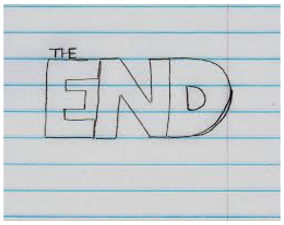

When Bayalu invited articles for the theme 'End', I wondered what could be written about the topic. May be a story ending differently? Or a story that never ends? Some more such mulling over, and I realized Bayalu is all about personal reflections and so I decided to look around and within, and write a few lines about the 'End' itself.

Before I take you through my reflections, I wonder if there is something called as 'The End'. What do you think?

You've seen the recent news that made big headlines – Sachin Tendulkar's retirement that was the much talked about episode of the year. Do you call that an end? In terms of scores, may be yes. But in terms of his journey with cricket, not at all. On the contrary, post-retirement career options haven't been this bright and prosperous, for any other sports figure in India. Consider another one – our Foundation's work in the field of education. Is there a real 'end' to this? Not really. There may be clear milestones that seem like an end, an important event, or a noteworthy change; but not really an end. Take a look at our age old eastern philosophy - it only goes a few steps deeper; even death is not considered as an end -rather another beginning. There is no real ending, it's just the place where you pause the story. And we can choose how to embrace that pause in our life -accept gracefully or deny its very existence. Unlike the movies, this pause isn't as dramatic, and may not even be a major event in life; it could be as routine as our daily, month, quarter and year ends at workplace, or as eventful as your successful weight loss! It could be anything from small to significant. Just take a moment to notice, and to experience. An End, A Finish Line, Closing Chapter, Shutting Door - it doesn't matter what we call it; what matters is to appreciate the pause, reflect and gather strength to move forward with hope. In a way, the end awaits a beginning; and some things are never-ending!

So I concluded that there is no such things as THE END in real life.

I remember a quote that 'life can possibly be understood backwards, but it must be lived forwards'. Well said, I thought. And I now understand that the adventure is not in the arriving, it's the on-the-way experience. It's not the expected; it's the surprise. Therefore, the end is as important as a beginning, as important as the journey. In fact, like the writer and philosopher Jiddu Krishnamurti, I believe that the Journey is more important than the destination; some even say that the Journey itself is a destination. And they also say, everything turns out well in the end! ☺

"Although the road is never ending
take a step and keep walking,
pause a bit and look up the sky...
On this path let the heart be your guide"
Wishing everyone a meaningful end of this year, and a great beginning of 2014!!

3. ಇದು ನೈಜ ಆರಂಭವೋ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಾಯವೋ ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ

ನಾಗಾನಂದ ಜಿ ವಿ (ನಾಜೀವಿ)

"ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೇ ದಿನ" ಎಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹುಶಃ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ. ಇವರು ದಿನದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆಂದು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತುಸು ಮುನಿಸು ಇಲ್ಲದೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಗು-ಹೋಗು ಸಮಚಿತ್ತದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಾಳನ್ನು ಹಸನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವರು, ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಜೀವನವನ್ನು ಮುಂಬರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತು, ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಅಳುತ್ತಾ ಕಳೆದು, ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂತ್ಯ ಹಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಜನ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದು ಬೇರೆಯವರ ಜೀವನಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಂತು, ಇವರು ಇತರರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಏನಾದರು ಇಂಥ ಕೆಲವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಎಂದಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ವಿವೇಕಾನಂದ, ಗಾಂಧೀಜಿ.......ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಾನು ಇವತ್ತು ಹೇಳ ಹೊರಟಿರುವ ಕಥೆ ಹೀಗೆ ಕಳೆದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕುರಿತಾದರೂ, ಅವರು ಮೇಲಿನವರಂತೆ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚ್ ಒಂದರಲ್ಲಿನ ಸಿಸ್ಟರ್. ಇವರ ಕಥೆ ಅವರ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮುಂಬಯಿಯ ಸ್ಲಮ್‌ಒಂದರಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ನಾನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಳು. ಅಪ್ಪ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಯಾದರು, ಆಗ ನನಗೆ ಏಳು ವರ್ಷ. ಮೊದಲೊಂದು ವರ್ಷ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಮಲತಾಯಿಗೆ ಮಗುವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಮಲತಾಯಿಯ ಎದುರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಅಮ್ಮ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಏಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಎಂಟು ಘಂಟೆಗೆ, ಅವತ್ತು ಅವಳ ಮಗ ರವೀಶ್ ಬಹಳ ತಂಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟೀ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ರವೀಶ್ ಒಳಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚೆಂಡನ್ನು ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಟೀ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಎಸೆದ ಅದು ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ರಾಚಿತು. ಅದು ಅವನ ಕೈ ಮೇಲೆಯೂ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದು ನನಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ. ಅವನು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡ. ಮುಂದಿನದನ್ನು ನೀವೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಪ್ಪ ಎಷ್ಟೇ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ನಾನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಎಂಬ ಕೂಪಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಅಲ್ಲ ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಲಹುವ ಕೇಂದ್ರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಮಲತಾಯಿ ನನಗೆ ಯಾರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದ್ದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲ ಪಾಸಾದೆ. ಬಹುಶಃ ಅದು ನಾನು ಖುಷಿ ಪಡುವ ವಿಚಾರವಾದರೂ, ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದೆ ಕಾರಣ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅದೇ ವರ್ಷ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ತೀರಿಹೋದ, ಮಲತಾಯಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ, ಆಗ ನಾನು ಮುಂದೆ ಓದಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಿಡಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸ ಜಾಗವೊಂದಕ್ಕೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಆಗ ಬೇಕಿತ್ತು. ನಾನು ಅನಾಥೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ನನಗೆ ಆಗ ಪರಿಚಯವಾದವನೇ ರಾಮ್. ಇತ ನಮ್ಮ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಮದ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನವನಾದ ಈತನೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಈತ ನನ್ನನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾಗಿ ನಂಬಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮೆಡಿಕಲ್ ಚೆಕಪ್ ಇರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಮಿನಂತಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ನೀಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ದಪ್ಪನೆಯ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಸುತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಅನುಮಾನ ಬಂದು ದಾದಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಆಕೆ ಕನಿಕರದಿಂದ ಕಿಡ್ನಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ದಂಧೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ನನಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಳಲನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾರೋ ಮದ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಿಸ್ಟರ್ ಬಂದು ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರಲು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಬಂದಿಳಿದಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯಾದ ಮಾಗುಂಡಿಗೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಉಳಿದ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಿಡ್ನಿ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲದೇ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿತ್ತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತೋರಿಸಿದಾಗ ನೀನು ಕೇವಲ 5 ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಬದುಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೂ ನನ್ನ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆಯಬಹುದು ಯೋಚಿಸಿದೆ.

ಆಗ ನನಗೆ ಹೊಳೆದದ್ದೇ "ಪ್ರಜ್ಞಾ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ'. ಕಾಫೀ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು. ಮೊದಲಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು 3 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠಹೇಳಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ದೆ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಬಂದರು. ಈಗ ಈ ಕಲಿಕಾಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 124 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯಾಗುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಸಿಸ್ಟರ್ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಯಿಸುವ ರೋಗವಿದೆ ಎನ್ನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಪಾಠದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಮಲಗಿಸುವವರೆಗೂ ಸಿಸ್ಟರ್ ಅವರೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನೀವು ಸಾಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ 10 ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದೆಯಂತೆ

ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಾನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಸಿಸ್ಟರರನ್ನು ಬೇಟಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋದಾಗ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಿಸ್ಟರ್ ಕೂರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂತಹುದೇ ಹಿನ್ನಲೆಯುಳ್ಳ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ನೈಜ ಆರಂಭವೋ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಾಯವೋ ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

4. "Finish it and now!"

Peri

The news of my Yakshagana Guru Ganapanna passing away was delivered to me as matter-of-fact information when I was busy in the field. The news did pain me, like a small cut of a sharp razor. Those days was a very tight scheduled and I did not have much time to think about this. Today, after finishing all the erratic travels, I am relatively free. The news of the death of my Guru haunts me more aggressively and makes me very uncomfortable. How could I treat this as ordinary news?

Today I feel the loss, a huge vacuum. I can very clearly see that henceforth I cannot go to anyone for solace- like him. It is true that I have not lived with him or served him for long. But, whatever little interaction I had with him has left a very deep impact on me. It was a 7-year intense work relationship with him. It was he who gave me a chance to perform despite my poor Kannada and ignorance of this art form. He asked me to perform. The performance was not great and I was being dropped. Knowing this I was very dejected. He said to me, "why are you behaving as if everything is finished and that you are doomed. In life you always have another chance. You have to be ready to start from the scratch." This made all the difference. I moved on.

Picking up performance, I moved forward in this field and one day he came to me and said, "You are swallowing those last few words. How are people supposed to understand you? Stress on the finishing words of the dialogue". He would do my make-up for different comedy roles. And unlike the other roles he had to be very creative with minimum color. He would complete my make-up and run to the audience, observe me from far and would come back and give the final touch. Finishing and ending was something Ganapanna did with a lot of care and concern.

"Your entry is fine but you need to work on your exit. You use all your energy on your entry and struggle to somehow exit without being noticed. You have to learn to conserve your energy for a memorable exit. Even if you have to die, die with grace, and to die with grace you need a lot of energy. Conserve the energy so that you can exit with grace!"

Caste had never been a problem for Ganapanna. He has groomed a lot of people and majority of us were from lower castes and class. Like a true Guru, he was able to see everyone who came in contact with him as a potential performer. His uniqueness was not in identifying this hidden talent in people, but, in nurturing and helping the person bloom in to a full-fledged performer! I can tell you from my own journey of Yakshagana, his effort in building me was ten times more than my own effort.

He was fascinated with the character of Bhishma. He would tell us, "Among the characters of our Puranas, Bhishma is the only character who can die at his will. It is he alone who has control over his death. Both the 'when' and 'how' of his death is in his control. Very rare and it has a message for us". "Finish it properly --the performance or a relationship," he would say. Anything Pending according to him is a very bad thing. He would rarely scold us, but if we have been scolded by him it was only for the pending work. "Finish it and now!" was his caution.

We were a bit surprised that his death was sudden. It was a common illness and very short. He did not even go for treatment as he had promised a group of very young kids from a nearby colony to start the Yakshagana classes for them the next day. These kids from the colony had come and complained to him that they wanted to learn Yakshagana and nobody is ready to come to their colony. He had promised them that he would teach them and the next day was fixed for starting the Yakshagana class in their colony. I hear from my friends now, that on this occasion many of them have volunteered to teach these colony kids and in addition start Yakshagana classes in other places. What a powerful exit. An exit which will not only be memorable, but has created a scope for a new beginning and continuous action!

◆

5. RTE Campaign: Shorapur

6. ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ನಿಂತವರು

ಹನುಮಂತರಾಜು

ಮಂದಿರದ ಮನಸಲ್ಲಿ
ಕನಸಿನ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿ
ನೆಲೆಸಿ ನಿಂತ ವಲಸಿಗರು
ಬೆಟ್ಟ ಕಡಿದು ಗುಡ್ಡ ಅಗೆದು
ನೆಲವ ಉತ್ತಿ ಬೆಳೆಬೆಳೆದು
ಬೇಹಿಸಿ ಉಣ ಬಡಿಸಿದವರು
ಬೆಳಿಗೆ ಬೆಂದು ರಾತ್ರಿ ಉರಿದು
ಚಟ್ನಿ ಬೆರೆಸಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು
ತುಂಟ ತನದಿ ನಗೆಯ ಬೀರಿ
ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ
ಹಾಸಿ ಹೊದ್ದಿ ಮಲಗುವರು
ನಾಳೆ ಇನ್ನಾವುದೊ ಊರು
ಮತ್ಯಾವುದೊ ಕನಸು ಹೊತ್ತು
ನಡೆಯುವವರು ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ವಲಸಿಗರು

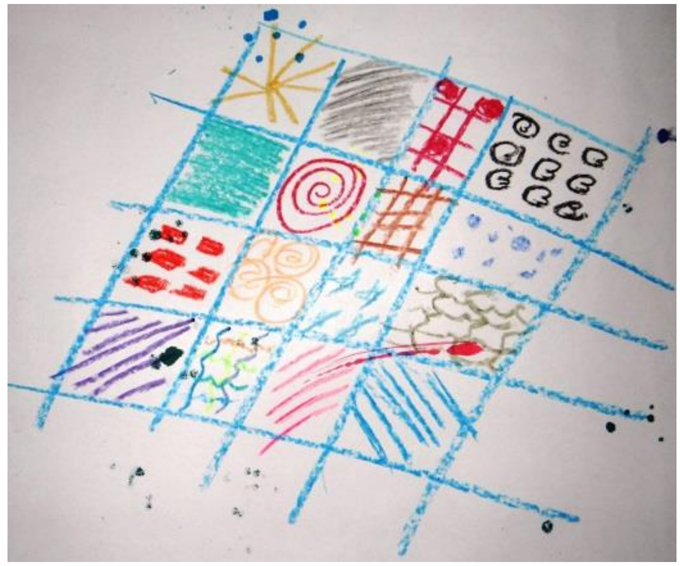

7. ಮೊಗಣ್ಣ ಮಾತಾಡ್ತಾವ್ನೆ ಕ್ಯೋಳ್ರಲಾ.....!!!

ಪುನೀತ್.ಎಸ್, ಮಂಡ್ಯ

ನೋಡ್ಲಾ ಮಗಾ, ಟ್ಯಾಕ್ಟ್ರುಲಿ ಒಲ ಉತ್ರೆ ನಮ್ ಹೊಲದ್ ಬದಾ ಬೆಳಿತಾ ಒಯ್ತದೆ, ಅನ್ನಾ ಬೆಳ್ಯೋ ನಮ್ಮವ್ನ್ ಜಾಗ ಕಡ್ಮೆ ಆಗ್ತಾ ಒಯ್ತದೆ, ಅದೇ ನಮ್ ನೇಗ್ಲಲ್ ಉತ್ರೆ ಬದಾ ಬೆಳ್ದಂಗೆ ಕಡಿತಾ ಒಯ್ತಿವಿ, ಆವಾಗ ಬದಾ ಕಡ್ಮೆ ಆಯ್ತದೆ, ಅನ್ನಾ ಬೇಳಿಯೋ ನಮ್ಮವ್ನ್ ಜಾಗ ಬೆಳಿತಾ ಒಯ್ತದೆ. ಲೋ ಮಗಾ ಕಬ್ಣದ್ ನೇಗ್ಲುವು ಸರಿಯಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಲಾ, ಉತ್ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣುಂನ್ ಇಂಟೆ ಆಗ್ಬುಡ್ತಾವೆ, ನಮ್ ಹಳೇ ಮರದ್ ನೇಗ್ಲೇ ಸರೀ ಕಲ್ಲಾ. ಈ ನಮ್ ಜನ್ಗೊಳ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲಾ, ಕುಣಿಲಾರ್ದೋಳ್ಗೆ ನೆಲಾ ಡೊಂಕು ಅನ್ನಂಗೆ, ಮೈಮುರ್ದು ದುಡ್ಯಕ್ಕಾಗ್ದೋನ್ಗೆ ಒಲಾ ಉಳಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಟ್ರು ಬೇಕಂತೆ. ನಮ್ ಊರಲಿ, ಇವತ್ತು ಒಲಾ ಉಳೋ ಹೈಕ್ಳೆಲ್ಲಾ ಆಟೋ ಓಡುಸ್ಕಂಡು ಕುಂತವೆ, ಇನ್ನೊಸಿ ಬಡ್ಡಿವು ಟ್ಯಾಕ್ಟ್ರು ಒಡಿತವೆ, ಇನ್ನೆಲ್ ಬತ್ತದೆ ನಮ್ಮವ್ನ್ ಜಾಗ್ದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಾ?. ನಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಯೋಳ್ತಿದ್ದ "ಉತ್ತಿರದು ಎರೆ ಒಲ, ಬಿತ್ತಿರದು ಕಾರ್ಮಾರಿ ಜ್ವಾಳಾ, ಅತ್ತಿಂದ್ಬಾ ನನ್ನ ಸಣ್ಬತ್ವೇ ಅಂದ್ರೆ ಯತ್ತಿಂದ್ಬಂದಾತು?". ಅಲ್ವುರಾ......

ನಾನ್ ಒಂದಕ್ಷರ ಕಲ್ತಿಲ್ಲ, ನನ್ಗೆ ಎಳ್ಡು ಮಕ್ಳು ಅವೆ, ನನ್ ಎಂಡ್ರು ಹತ್ನೆಗ್ಯಾಸು ಓದವ್ಳೆ. ಇಬ್ರು ಮಕ್ಳುನ್ನೂವೆ ಇನ್ಫೆಂಟ್ ಜೀಸಸ್ ಸ್ಕೂಲ್ನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಸಿವ್ನಿ, ಇವು ಓದ್ತವೋ ಬುಡ್ತವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದ್ರೆ ನನ್ ಹೈಕ್ಳು ನನ್ನಂಗಾಗ್ಬಾರ್ದು ಅಷ್ಟೆಯಾ. ನನ್ ಅಣ್ಣಿಯ್ಯಾ ನಂಗ್ಯೋಳ್ದ, ನಿಂಗ್ಯಾಕ್ಲ ಎರಡ್ ಮಕ್ಳೂ? ಅಂತ, ಅದ್ಕೆ ನಾನಂದೆ "ಒಂದ್ ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣಲ್ಲಾ, ಒಂದ್ ಮಗಾ, ಮಗಾನೇ ಅಲ್ಲಾ" ಅಂತವ. ಅಲ್ಲಾ ಕಣ್ಲಾ ಮಗಾ ನನ್ ದ್ಯಾವ್ರು ನನ್ಗೇನ್ಲಾ ಕಡ್ಮೆ ಮಾಡವ್ನೆ, ನಾನು ಮೈಮುರ್ದು ಕೆಲ್ಸಾ ಮಾಡಾಕೆ ಸಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟವ್ನೆ, ದುಡಿತಿನಿ ಹೊಟ್ಟೆಗ್ ಬಟ್ಟೆಗ್ ನ್ಯಾರಾ ಮಾಡ್ಕತೀನಿ.ಯಾವ್ ಕೆಲ್ಸಾ ಆದ್ರೆ ಏನ್ಲಾ, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲ್ಸಾನು ಮಾಡ್ತೀನಿ, ಆದ್ರೆ ಭಿಕ್ಷೇ ಬೇಡೋದೊಂದ್ಬಿಟ್ಟು. ಅವಾಗಾವಾಗ ಪುರ್ಸಭೆಯೋರು ಚರಂಡಿ ಕ್ಲೀನ್ ಕೆಲ್ಸ ಕೊಡ್ತಾರೆ, ಬೇಕ್ರಿಲಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೀನಿ, ಜಮೀನ್ ಕೂಲಿ ಕೆಲ್ಸ, ಗಾರೆ ಮಿಕ್ಸಿಂಗ್ ಕೆಲ್ಸ, ಇದ್ರು ಜೊತೆಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ್ದೊತ್ತು ಬಾರ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತಿವ್ನಿ. ಲೋ ಮಗಾ, ಹಾಗಂತ ಎಣ್ಣೆ ಒಡಿತೀನಿ, ಬೀಡಿ ಸೇದ್ತೀನಿ ಅನ್ಕಬ್ಯಾಡ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುದ್ರೆ ಎಂಡ್ರು ಮಕ್ಳು ಸಾಕಾಕಾಯ್ತುದೇನ್ಲ?. ಈ ಇಂಜಿನೀರುಗೋಳ್ಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಸ ಸಂಬ್ಳ ಬತ್ತದಂತೆ, ಅವ್ಕೆ ಒಂದ್ ಮಗಾ ಸಾಕಾಕಾಗಲ್ವಂತೆ? ಏನ್ ಜನನೋ ಏನೋ?. ನಾನಂತು ದಿನುಕ್ಕೆ 400 ರಿಂದ 500 ರೂ ದುಡಿತಿನಿ, ನಮ್ ಜಮೀನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿವ್ನಿ, ಇನ್ನೇನ್ ಬೇಕ್ಲಾ ಈ ಮನುಸ್ಯನ್ ಜೀವ್ನಕ್ಕೆ. ನಮ್ ಹಟ್ಟೀಲಿ ನಾಡಿದ್ದು ಉಗಾದಿ ವರ್ಷದಡ್ಕುಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಮರಿ ಅಡ್ಗೆ ಮಾಡ್ಸಿರ್ತಿನಿ, ಬಂದ್ಬುಡ್ಲಾ ಮಗಾ, ನಿಮ್ ಮನ್ಯಾಗಾ ಎಷ್ಟ್ ಹಬ್ಬಕ್ ಉಂಡಿದೀನಿ ಗೊತ್ತಾ? ನಿನ್ಗ್ ಊಟ ಹಾಕ್ದಿದ್ರೆ ಆ ದ್ಯಾವ್ರು ಬುಟ್ಟಾನಾ?. ನನ್ಗ್ ಕೂಲಿಗ್ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಬತ್ತಿನ್ ಕಲಾ.....ನಿನ್..ಕೇಮೆ..ನೊಡ್ಕೋಗು.....

(ಕಲಿಕೆ: ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇನಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ತಿರುಳು ಮುಖ್ಯ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಬರೀ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದೆ, ಜೀವನಶೈಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೊಗಣ್ಣ ಎಂಬುದು ಕಲ್ಪಿತ ಕೃತಿ ಅಲ್ಲ, ಇದು ನೈಜ ಕೃತಿ.)

8. ವಲಸೆ

ಶ್ರೀಲತ ಕೆ ಎನ್

ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಕಾಡಿದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಆಶ್ರಯ, ನೀರು, ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಸಾಗುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕೂಲಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತಾಯ್ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುವ ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬಳಾದೆನೇನೋ ಎಂಬುವ ಅನಿಸಿಕೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ವಲಸಿಗರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಸ್, ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಮಗ್ಗುಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ದೃಷ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ಪೈಕಿ ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಏನೇನಿರಬಹುದೆಂಬ ಚಿತ್ರಣ ಮನದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಲೆಗೊಂದು ಸೂರಿಲ್ಲದೆ ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಚಳಿ, ಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಶೌಚ, ವಸತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಬದುಕಿನಿಂದ ಕೂಡಾ ವಂಚಿತರಾಗಿ, ಒಂದಿಷ್ಟೂ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಿಹಾರ್, ಉತ್ತರಕಾಂಡ್ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಪುರುಷರು ಗಲ್ಫ್ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನರಸಿ ತೆರಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ದೂರದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೇ ಅವರ ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ದಿನದೂಡುವ ತಾಯಂದಿರ, ಹೆಂಡತಿಯರ ಸ್ಥಿತಿ, ಸವಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖೇದವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಕೂಡಾ ವಲಸಿಗರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಂದರ್ಭ ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಯಿತು. ಈಶಾನ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತೆರಳಿದ್ದೆ. ನಿರಂತರ ಬರ, ಬಿಸಿಲಿನ ಝಳಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಜಿಲ್ಲೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೆದರಿಕೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆರಳಿಲ್ಲದ ಜಾಗ ತೋರಿಸ್ತೀನಿ ಎಂಬ ಗದಾಪ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಸರಾಂತ ಸ್ಥಳ, ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕಲಾರದಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಘಟ್ಟದ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಒಂದರ ಮುಂಜಾನೆ ಕರ್ತವ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮುಂಜಾನೆಯ ನಿದ್ದೆ ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದುದು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂಧಗಿ ಪ್ರದೇಶ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವಾಕ್ಕಾದೆ. ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಕಾಡು, ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನ ಸೆಲೆ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಸುಂದರ ಹಸಿರು ವನಸಿರಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಸರದಿಂದ ನಾನು ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಎಂಬ ಆತಂಕ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಾಡಿತು. ಅದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನನ್ನ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಬದುಕು, ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದ ಕೆ.ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ ಯೊಂದಿಗೆ [ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ತರಬೇತಿದಾರರ ಸಹ, ಬಳ್ಳಯದೊಂದಿಗೆ] ನಾನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ ಅಗಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭಾವ ಕಾಡಿತು. ಸಮುಚ್ಚಯದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿರುವ ಉಮನ ಮನೆ [ಉಮಾಶಂಕರ್ ಪೆರಿಯೋಡಿ, ಪೆರಿಯವರ ಮನೆ] ನಮಗೆ ಆ ದಿನ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿತು. ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವಾಗತ, ಭರವಸೆ ತುಂಬಿದ ಉಮಾಶಂಕರ್ ರವರ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದವು. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಹುಡುಕುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಮತಗಳು ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವಾಗ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಆಸೆ, ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕದಾಗಿ ನಮಗಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳು ಮಾಂಸಾಹಾರ ಸೇವನೆ, ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಮತ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಮಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಶ್ರಮ, ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಖಾಲಿ ಇರುವ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಣುಕಿ ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಮನೆ ಕೊಡುವಿರಾ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತಿ, ಅಂತಕರಣದ ಅನುಭವವಾದುದು ಕೂಡಾ ನಮಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ. ರಾತ್ರಿ 8–00 ರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕದ ತಟ್ಟಿ ಮನೆ ಖಾಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಿಡುಕದೆ, ಗೊಣಗಾಡದೆ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಪುರುಷ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಕ್ ನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ನಡವಳಿಕೆ

ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಜುಗರಕ್ಕೆಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಡೆಯ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬರುವ ಜನರನ್ನು ಅನುಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುವ ದೃಷ್ಯ, ಕದತಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೊಂದರೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಜನರ ನೆನಪಾಗಿ ಅಪರಾಧಿ ಭಾವ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ದೊಡ್ಡದಾದ ಸವಾಲೊಂದನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಕುಮಟಾದ ಮನೆಯನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡುವುದು, ಮಗಳ ಶಾಲೆಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳುವುದು, ಮನೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು 2–3 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಇದರ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ಹೋದ ಮಗಳ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆ, ಗಂಗನ [ನನ್ನ ಮೃತ ಪತಿಯ] ಎರಡನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ತಿಥಿಗೆ ಕಾಸರಗೋಡಿಗೆ ತೆರಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕೆಲಸಗಳ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ನಿರಾಳವಾಗುತ್ತೇನೆಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಗ ಎದುರಾದ ಸವಾಲಿನ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮುಜುಗರ ಪಡುವಂತಾಯಿತು. 5 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸುರಪುರದ ಬಾಲಸ್ನೇಹಿ ಮತ್ತು ಯಾದಗಿರ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಗೆ ತೆರಳಲು ನಿಗಧಿ ಪಡಿಸಿದ ದಿನದವರೆಗೂ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಆತಂಕ. ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ನಂತರ ಪ್ರತಿದಿನ ನಾನು ಸುರಪುರ ಅಥವಾ ಯಾದಗಿರ್ ನಿಂದ ಮರಳಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತೆ ಪೆರಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜಕರಾದ ಮಹಾದೇವ್ ರವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ದಿನದಲ್ಲಿ 6 ಗಂಟೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಯಾಣ, ಕುಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಸುರಪುರ ತಲುಪಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸಾಗುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಗಳು ನಿರುಮ್ಮಳವಾಗಿರಲು ಸಹಕರಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುವಂತೆ ಪೆರಿ ನನಗೆ ಮೆಯಿಲ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಸುರಪುರದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇಗನೆ ಹೊರಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ನೀಡಿದರು. ನಾನು ನಿರಾಳವಾದೆ.

ಆನಂತರ ಇಂಡಕ್ಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ [ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ] ದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ. ಮಗಳನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತೆಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 1 ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಬಿಟ್ಟುಹೋದೆ. ಆ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಅತೀವ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಇಂಡಕ್ಷನ್ ತರಬೇತಿ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜೀ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿದ್ದ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಿತು. ಫೌಂಡೇಶನ್ ಬಗೆಗಿನ ಗೌರವವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಒಡೆತನದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ನಾನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ **ಕಾಳಜಿವಹಿಸುವಿಕೆ** ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬೆರೆತುಹೋಗಿವೆ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಮದ್ಯೆ ಸಮಾನ ಗೌರವ, ಅಂತಃಕರಣ, ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಿದೆಯೋ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವಿಕೆ ಸಾದ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ? ಸಮಾನ, ಮಾನವೀಯ, ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜವೊಂದರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಆಶಯ ಹೊತ್ತ ಫೌಂಡೇಶನ್, ತನ್ನ ಆಶಯದ ಸಾಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೃತಿಗಿಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು [ಸಿ ಇ ಒ] ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಲವರನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ವಲಸೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಿದೆ, ಹಿತವಿದೆಯೆನಿಸಿತು. ಈ ಭಾವ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ನೋವನ್ನನುಭವಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಬಂದೀತು? ಆ ದಿನಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಕೈಜೋಡಿಸುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಅಲ್ಲವೇ?

9. ಮುಕ್ತಾಯ – ಮುಕ್ತಾಯವೇ? ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂದೇಶವೇನು?

ಎಸ್.ವಿ.ಮಂಜುನಾಥ್

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 'ಮುಕ್ತಾಯ' ಹೇಗೆ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಕೌತುಕ. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಸೂರ್ಯನ ಉದಯದಿಂದ ದಿನದ 'ಬೆಳಗು' ಆರಂಭವಾಗಿ 'ಮಧ್ಯಾಹ್ನ' ಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು 'ಸಂಜೆ' ಗೆಂಪನ್ನು ಸೂಸಿ 'ರಾತ್ರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮರುದಿನದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಾವಧಿ ಮುಗಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲಾವಧಿ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

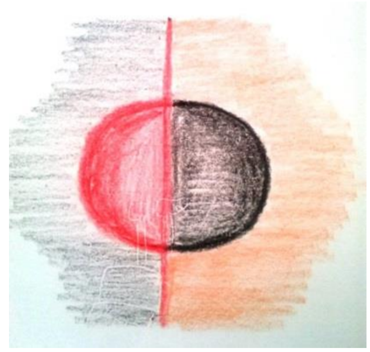

ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಚಿತ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಇದು ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಋತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. 'ಈಗ ಚಳಿಗಾಲ'– ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹತೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನವೆಂಬರ್ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಿ 'ಮಾರ್ಚ್' ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡು ಬೇಸಿಗೆಗೆ ಕಾಲಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಅಥವ ಜೂನ್ ಪ್ರಾರಂಭದವರೆಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರಖರತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದು ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಿಂದ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ 'ಮುಂಗಾರು' ಮಳೆ ಆರಂಭಗೊಂಡು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೈ ಮನ ತಣಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಗಾಗಲೇ ಮಳೆಗಾಲ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮದಿದ್ದರೂ ತಾಪಮಾನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಕುಸಿದಿರುತ್ತದೆ.ಹಲವಾರು ಕಡೆ 'ಶರತ್ಕಾಲ' ಏಪ್ರಿಲ್– ಮೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಗಿಡ–ಮರಗಳ ಎಲೆ ಉದುರಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ತನ್ನ ಒಣ, ನೀರಸ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಳೆಗಾಲ ಜೂನ್– ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಸೆಪ್ಟಂಬರ್–ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅವಧಿಯವರೆಗೂ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕಾಲಋತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ಬೀಜದಿಂದ ಗಿಡ, ಗಿಡದಿಂದ ಮರ, ಮರದಿಂದ ಹೆಮ್ಮರ– ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣಬೀಜ ಹೆಮ್ಮರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೀಜ ಎಲ್ಲಿಂದ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ? ಮರದಿಂದ! ಅಂದರೆ ಮರದಿಂದ ಬೀಜವೋ? ಬೀಜದಿಂದ ಮರವೋ? ಎರಡೂ ಸತ್ಯ: ಇದು ನಿತ್ಯ.

ಮೇಲಿನ ಮೂರೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಒಂದು ಘಟ್ಟ ಅಥವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಂತ್ಯ ಪಡೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಘಟ್ಟ ಅಥವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನ ಘಟ್ಟದ ಅಂತ್ಯ ಮುಂದಿನ ಘಟ್ಟದ ಬರುವಿಕೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಈ ರೂಪಾಂತರ ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ತರುಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಯೌವ್ವನದ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ–ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಿ ನಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಈ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಒಂದು ಹಂತದಿಂದ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತೆ ಒಂದು ಜೀವದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಬೆಳೆದರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನವ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಶಕ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಈ ಅಂತ್ಯ– ಆರಂಭಗಳ ನಿರಂತರ ಪಯಣ ನಡೆಯುತ್ತಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಯಣ ಈ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಿಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೂ ನಮ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗಮನವನ್ನು 'ಇಂದು– ಈಗಿನ' ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯ–ಯೌವ್ವನ–ಪ್ರೌಢ–ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಗಳ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರೀಡೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಪ್ರೇಮ, ವೃತ್ತಿಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಿವಾಹ, ಕುಟುಂಬ ಜೀವನ – ಈ ಹಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಬರುವ ಹುಟ್ಟು – ಸಾವು, ಸುಖ–ದುಃಖ, ಹಿರಿಮೆ–ಗರಿಮೆ ಮುಂತಾದ ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹಂತಗಳ ಅಂತ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಂತಗಳ ಆರಂಭಗಳು ನಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ನಡೆಯುವ ಈ 'ಅಂತ್ಯೋದಯ'ದ ನಿರಂತರತೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನ 'ಉದಯ' ಹೇಗೆ ನಿರಂತರವೋ 'ಅಸ್ತಮಾನ'ವೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ 'ಅಸ್ತಮಾನ' ಅಂತ್ಯವಲ್ಲ. ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ 'ಉದಯ' ಅಡಗಿದೆ. ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ಇದೇ ರೀತಿ 'ಆದಿ' ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ 'ಅಂತ್ಯ' ನಮ್ಮ ಜೀವಿತದ ಗುರಿಯ ಅಂತ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನ ಬರುವಿಕೆ ಅಥವ ಋತುಚಕ್ರದ ನಿರಂತರತೆ ಹೇಗೆ ಸಹಜಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಅವು ಸರ್ವಹಿತದ ಉನ್ನತೋದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆಯೋ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಾವು ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ 'ಸಹಜತೆ', 'ಸರ್ವಹಿತ'ಗಳನ್ನಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಅವು ಬದ್ಧ ತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಒಳನೋಟವೆಂದರೆ 'ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗತಿ'ಯಲ್ಲಿ 'ಆಲಸ್ಯ' ನಿವೃತ್ತಿ'ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅಸ್ತಂಗತವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮರುದಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡಲು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಲಿ ಸುಸ್ತಾಗಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ: ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯಿರಲಿ, ರಜೆಯನ್ನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕೆಲಸವೇ ತನ್ನ 'ಪ್ರಕೃತಿ ಧರ್ಮ', ಅದೇ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ನೆರವೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಲವಲೇಶವೂ ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. 'ಕಾಲಚಕ್ರದ ಉರುಳು' ನಮಗೆ 'ಸಹಜತೆ'ಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಋತು ಕಳೆದು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವಂತೆ ನಾವು ಯೌವ್ವನದಿಂದ ವಯಸ್ಕರಾಗಿ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. 'ಜೀವನದ' ಸಂಜೆಯತ್ತ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಸಮಯದ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಸಹಜವಾಗಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ತಲೆಗೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗಾಗುವುದು, ಚರ್ಮ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟುವುದು, ನಮ್ಮ 'ವೇಗ'ದ ಗತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಕೃತಕವಾದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನಾಗಲಿ 'anti-ageing' ಕ್ರೀಮನ್ನು ಲೇಪಿಸುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಯೌವ್ವನವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವನದ ಘಟ್ಟಕ್ಕೂ ಅದರದೇ ಆದ ಸೌಂದರ್ಯ ಇದೆ. ಆ ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೆರೆಯುವುದರಲ್ಲೇ ಆ ಘಟ್ಟದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಿದೆ.

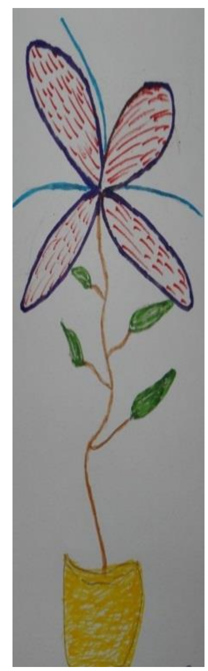

ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ 'ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನಾಗಲೀ 'ಕರತಾಡನ'ವನ್ನಾಗಲಿ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮರಗಿಡಗಳು ಹೂವು–ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡಲು, ಭೂಮಿ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯಾವ ಬಿರುದನ್ನು ಬಯಸೀತು? ಆದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಮೇಲಿನವರು, ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರಿಂದ ಶ್ಲಾಘನೆ, ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ–ಅಪಮಾನ, ಶೀತ–ಉಷ್ಣ, ಸುಖ–ದುಃಖ ಮುಂತಾದ ವೈರುಧ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಂಡು ಜೀವನದ ಯಾವ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನ?

ಷೇಕ್ಸಪಿಯರ್‌ನ 'ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್' ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೋಲೋನಿಯಸ್, ತನ್ನ ಮಗ ಲಾರ್ಟೆಸ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕಿವಿಮಾತೆಂದರೆ "––––––––to thine own self be true; And it must follow, as the night the day,".

"ನಿನ್ನ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರು; ರಾತ್ರಿ ಹಗಲನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಂತೆ ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸು ."

10. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ– ಇದು ಭಯಾನಕವೋ.....ವಿಸ್ಮಯವೋ...ಅಚ್ಚರಿಯೋ.....?

ಶ್ರೀಧರ್ ರಾಜ್‌ನಾಳ್

ನಾನು ಪಿ.ಯು.ಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯ. ಅಂದು ನಡೆದ ಆ ಘಟನೆ ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ನೆನೆಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈಗಲೂ ನೆನಪಾದರೆ ಆತಂಕ, ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಅಷ್ಟು ಭಯಾನಕವಾಗಿದ್ದ ಆ ಘಟನೆ, ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡ ರೀತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಈಗಲೂ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆಯ ವಿವರವನ್ನು ಗೆಳಯರು, ಸಹದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರೂ ಸಹ ನನ್ನಂತೆಯೆ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು! ಇಲ್ಲವೇ ನನ್ನ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಾನು ಬಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಗೆ ಕನಿಕರವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೇ ಕೊನೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಿಟ್ಟನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ವಿಸ್ಮಯವೋ...ಅಚ್ಚರಿಯೋ...ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

ಘಟನೆ : ನಮ್ಮದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ನನ್ನದೇ ಹಠವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ವಿರೋಧ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದವರು ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಮತ್ತು ನಾನು. ಪಿ.ಯು.ಸಿ ವಿದ್ಯಾಬ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಇದ್ದರೂ, ಬಾಗಲಕೋಟದ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆದೆ. ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದಿಂದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಹೀಗೆ, ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರ್ಯಾಕ್ಟಿಕಲ್ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಮದ್ಯಾಹ್ನ 12.00 ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಾನು & ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ (ರಾಜು ಬೆಕಿನಾಳ) ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರಿನ ಬಸ್‌ಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ (ಸುಮಾರು 38–40 ವರ್ಷ) ತನ್ನ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಮಗು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಗೇಜುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಆ ಮಗುವು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ತಾಯಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಗು ತನ್ನ ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಮಗುವಿಗೆ ಹಸಿವು ಅಥವಾ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆಗಿರಬಹುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆವು. ಮಗುವಿಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹುಶಾರು ಇಲ್ಲ ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಹಾಲು ತರಲು ಹೋದ ಅವರ ತಾಯಿ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಮರಳಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಅಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೋರಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಹಿಳೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಬರಿಯಾದಳು. ಇವರ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬಾ ಕನಿಕರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹಾಲನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆ, ಇಲ್ಲ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮರೆವು ಇದೆ ನೀವು ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಲಗೇಜು & ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ಮಗುವನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗಿತ್ತು ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಸುಮಾರು ಮದ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ಗಂಟೆಯ ಸಮಯವಾಗಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ದುರಾದೃಷ್ಟವೋ ಏನೋ, ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ನನ್ನ ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅನಾವರಣ.

ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕಳೆದರೂ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಮರಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸು ಬಂದೊಡನೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ನಾನಿನ್ನು ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ದನಾದ. ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ವಿನಂತಿಸಿದರೂ, ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದರು ನಿನಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡು ಎಂದು, ದೊಡ್ಡ ದಾನ ಶೂರ ಕರ್ಣ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಕರ್ಮ ಅನುಭವಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಸ್‌ನ್ನು ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಸಮಯ ಮದ್ಯಾಹ್ನ 1.30 ಗಂಟೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನದೇ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನನಗೂ ಹಸಿವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೇ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರೂ ಮಗುವೂ ಸಹ ತನ್ನ ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರಿನ ಬಸ್ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪರಿಚಯದವರೂ ಯಾರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬೇರೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಾಯಿಯ ಜೊತೆಗಿರಬೇಕಾದ ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀಯಲ್ಲ ಮೊದಲು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಏರುದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ನನಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು

ಹೋದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರ್‍ಯಾರು ಇದನ್ನು ನಂಬದೇ ನನ್ನನ್ನು ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದು ಮಗುವಿಗೆ ಕುಡಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಮಗು ತನ್ನ ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಪಹರೆ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಕುರಿತಾಗಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದನು. ಆ ಪೇದೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ದೊಡ್ಡದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಡುಕ, ಭಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತುಗಳು ತೊದಲತೊಡಗಿದವು. ಘಟನೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ & ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಲಗೇಜುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದು ನಮ್ಮ ಮಗು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮವರು, ಪರಿಚಯದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನಾವು ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಮಗು ಅಳುತ್ತಿದೆ & ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ & ಸಂಬಧಿಕರನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಏಕೋ ಅನುಮಾನ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ ಎಂದು ಪೋಲಿಸ್‌ರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಗುರುತಿನ ಪತ್ರ, ನನ್ನ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಯಾರೂ ನನ್ನ ನೆರವಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿದರೂ ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಲಗೇಜುಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೂಂದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ನನ್ನ ಕೊರಳು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇಂತಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಬಾ..... ಮುಂದೆ ಇದೇ ಮಾರಿ ಹಬ್ಬ ಎಂದು..... ಮಗುವಿನ ಸಮೇತ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಈಗಿನಂತೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಪೋನ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಮೋಬೈಲ್ ಪೋನ್ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಯಾವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪೇದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಬೇರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನೀಡಿ ಸಂತೈಸಲು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಒಬ್ಬರು ಮನೆ ಕಳ್ಳತನವಾದ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೆತ್ತದ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ನಾನು ಅರ್ಧ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಸರದಿ ನನ್ನದಿತ್ತು.

ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆ, ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ನೇರ ದೃಷ್ಟಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಅವನನ್ನ ಎಂದು ಕಡಕ ದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ದ್ವನಿ, ವೇಷ & ಬೆತ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು, ಮೈತುಂಬಾ ಬೆವರು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಗುಡ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಮೊದಲಿಗೆ ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಎರಡು ಟಪಾರ್ ಎಂದು ಬಡಿದು, ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕದಿತಿಯೇನಲೇ ಎಂದು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಗುದ್ದಿದರು. ನಾನು ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನಡುಗುವ ಕೈಯಿಂದಲೇ ತೋರಿಸಿದೆ. ಯಾರೂ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಕ ಪಡಲಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಗದರಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿದ ನಂತರ ಗಂಟೆ 4.00 ಆಗಿರಬಹುದು ಆಗ ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನನ್ನ ಕುರಿತು, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಬರಲು ಹೇಳು ತೆಗೆದುಕೋ ಪೋನ್ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪೋನ್ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಬೇಡ ಸರ್ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮುಗ್ದರು ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್‌ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ತುಂಬಾ ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ನಿಜ. ಈ ಮಗು ನಮ್ಮದಲ್ಲ ಎಂದು ಹಳೆಯ ಘಟನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಯಾವದಕ್ಕೂ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಿ ಅರ್ಜಂಟ್ ಬಾಗಲಕೋಟ

ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬರಲು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆಗ ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರು, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಇವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇವರ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಪೇದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ನಾನು ಹೆದರುತ್ತಾ, ನಡುಗುತ್ತಾ ಪೇದೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಆಟೋವನ್ನು ಹತ್ತಿದೆನು. ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೊಡನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದ ಘಟನೆ, ಆ ತಾಯಿ, ಮಗು, ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್, ಆ ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ದರ್ಪ ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಕಿ ಹೊಡೆಯಲಾರಂಬಿಸಿದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತು. ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಂದೊಡನೆ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಪೇದೆ.. ತನ್ನ ಬೆತ್ತದಿಂದ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಿವಿಯುತ್ತಾ... ಮಲಗಿ ಏನಲೇ... ಏಳೋ ಎದ್ದೇಳೋ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಂತು ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ತಿವಿಯತೊಡಗಿದೆನು. ಅವನ ಬೆತ್ತದ ತಿವಿತ & ಮಾತಿನಿಂದ ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.... ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ತನ್ನ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆಯುತ್ತಾ....ಏ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಲಲೇ, ಬಸ್ಸಿನ ಟೈಂ ಆಯಿತು ಏಳಲೇ...ಎಂದು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಸಲ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ, ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಓ, ಅಬ್ಬಾ ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಡೆದಿದ್ದು ಕನಸಿನಲ್ಲಾ ಎಂದು.

ನನ್ನ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಗಬೇಕೋ...ಅಳಬೇಕೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದೆನು. ಈಗ ಹೇಳಿ ಇದು ಅಚ್ಚರಿಯೋ. . . .ವಿಸ್ಮಯವೋ?

11. Teacher Conference on Children Literature: Shorapur

12. End-what, why and how?

Ravindraprakash

WE generally believe that whatever begins must end sooner or later. Hindu concept of Trinity represents three stages of existence- Birth, Growth and Death. Even though we say that good things prevail, they also come to an end. Is there is really an end? Or to put it in another way is there an end to end? Sri.Aurobindo has enigmatically put that 'every end has a beginning'. Man- kind has always believed in this. Darkness must in light and light ends in darkness. There is no absolute End. Beginning and ending are cyclical in nature.

Even then, mankind has an irrational fear about End. The whole progress of mankind and civilization has been to put an end to END. This can be seen in every endeavour of man. All institutions are formed to create certain sense of permanency in the otherwise impermanent phenomenon. Man created family to create a permanent existence of his thoughts, his wishes, his beliefs and his traits. He creates many institutions, organisations, religions, faiths and movable and immovable assets in search of permanency. Man continuously struggles in search of putting an END to all ENDs. All philosophies, sciences, theories, norms, political organisations have been formed with this in mind. So there is no end to end as man search to end also has no end.

Therefore all ends are nothing but starting point for something. The mankind has always perceived that something at the end is a new thing. That something is more permanent, more long lasting and has no end.

But do we really like that that is permanent and long lasting. Never!!. Mankind has never been satisfied with things that have no end. If they do not end naturally, he will find ways to destroy it and create something new. C.K.Naidu, the great industrialist was said to be saying, Construction for Destruction has been the character of all beings.

I will stop here, as this argument can have no end.

13. The END to an END

Shadakshari Tarabenahalli

“Hey dude Shada, shall we catch up this week-END……?

“Yes boss we should. When will you come back? We shall meet in Bangalore at the same place we met last year END…….! Same hotel corner END. Ok it’s done. At last we are meeting this year END too”.

He called me from Germany, before he went to bed to call it a day..!

I was so happy to hear from him. He is such a lovable person and became an international personality recognised in many countries across the world.

I remembered our last year-end meeting. I read about him in an international journal that spoke of his leadership efforts regarding many environmental issues. I was so impressed and felt like meeting him once in my life. It was not just a wish but like a craving.

But it just happened so naturally that I could not believe for some time. We were living at extreme ENDS in many respects. I am an ordinary man from an agricultural family in a remote village in India. He is living a very posh life in a high profile international arena. Could these ENDS meet in life was my doubt.

My wish was silently heard by somebody at last. She was a very good friend of mine. We met as usual over a cup of cappuccino at her favourite Coffee Day in Bangalore. We were discussing some local serious issues around environment. I just remembered this guy and mentioned to her about his leadership efforts on the international front. She curiously asked all his details and finally laughed at me when she heard that I would love to meet him once in my lifetime.

I was surprised and looked at her questioningly. She said, “He is my uncle and he is visiting us next week-END! I was so happy to find the same creeper that I was so desperately searching for amidst the thick forest. My search had seen an END.

I met him at last in her home with many other interesting personalities from different walks of life. He shared his brief history with all of us. It was so interesting and I could not END my wish to share the same for an English / Kannada newspaper in India.

I took his appointment for an official interview for a daily. He happily agreed and he decided to meet us in a public park opposite his home in Bangalore. I met him with our office correspondent and he shared his story.

He was born rich. His father was an entrepreneur leading many businesses in Bangalore. They were the first family to own such a multi-storied building in the entire city. They became the first family to own many foreign cars in town. The same house had marbles imported from western countries to decorate the floor and walls.

His father arranged to send him to school in a personal car with a driver and a security guard to stay at school to meet all his needs during the school hours. He went to a school where the poor can't even dream of. His classmates were all children from political, film and industrial families. The family used to take their children to visit western countries when many poor children struggled to visit Bangalore once in their life. This child never knew what poverty was and how a poor's life could look like in a day.

All this should see an END.

It just happened here too.

Everything was quite normal in the family with all celebrations and every moment a happy moment. He went to school as usual that day too. He returned home with all his royal facilities for the day to see an END soon.

His father did not return that night……This was an END in his life for many things he never thought off.

The family which never went outside and met strangers was forced to step out for the first time in their life. The family started desperately searching for him and couldn't trace him; it was a tragic END.

His mother was kept unaware about what was happening in the real world by his father in the garb of an affluent life style. Now she was pushed to face the hard realities of life suddenly. She was all alone with her small child. All her industrial/financial innocence and ignorance was strategically misused by many friends of her husband to throw this family on the streets. She decided to relocate to another city as they couldn't face both royal / poor people in the same city.

His mother became a housemaid to feed the child and herself for some time. Later this child was put on "vaaranna" (a weekly feeding practice to serve destitute children from the same caste, religiously followed in a community). During this hardship he met a bachelor teacher from his community. After hearing his story, the teacher was so touched that he decided to completely support his education. He saw another END in his life.

He went to a government school in the poorest location in the town. He met children from labourers and daily wage earners' families. He was equally starved and became so naturally one among them in their hunger and poverty. His desire to END this poverty and hunger kept pushing him powerfully to face all the challenges that life threw at him.

He successfully completed his masters in development studies with complete financial and moral support from this teacher who stood by his side. He applied for a scholarship from a western university to pursue his PhD in leadership and management studies.

He was successful in gaining the official sponsorship from the university abroad and was again given the opportunity to fly to a western country where his father had taken him when he was a small kid. When he shared with his friends, his desire to fly again, they laughed at him. This saw an END today in his life.

He completed his doctorate and was able to find a high paid leadership position in an international organisation to support environmental issues. He travelled all over the world to address many environmental challenges affecting the poor. He led the poor and defeated the interests of powerful capitalists. Many miseries saw an END by him designed for the poor from the rich in the disguise of employability/prosperity.

He started saving to END his one more desire soon. He took his mother to his small rented room in the western country. She never thought of or even dreamt of visiting a western country again in her lifetime when she was washing vessels and bowls as a house maid. Her undreamt desire too saw an END today by her own small kid. Life has taught this family a lesson and brought an END to all their miseries at last. This family was able to see another END again.

His final desire to come back to India and take on another dream posed a small challenge to him. He earned enough from his pay, perks and interest on the savings. He decided to stay in the same house which was owned by his family at Bangalore. Now this building was un-owned due to legal battle between many fake stakeholders. No one knew where this family went and their whereabouts. Many claimed that it was their property and it ended in the legal battle. This should also see an END for him.

He came back last year and stayed for months and bought the opposite house in front of his old house just to keep away all fake stakeholders. Bangalore has seen real-estate boom and every inch of land was seen as gold and diamond. Many encroachers created fake records and wanted to claim this million dollar worth property in the heart of the city. He stood all alone and established his claims over this property. This struggle and battle also saw an END and he rightfully laid claim to his royal palatial house that once housed all his royal lifestyle.

He intentionally asked us to take his interview in the same park just opposite his house where his golden childhood was spent with his father and mother. He introduced his soul supporter - the teacher who walked in from the east END gate. He cherished his memories long back when he met this kid in the same park when his life seemed to have headed towards an END.

Now we were at the END of the interview. We should also END you know!

14. ಕೊನೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆ ಇಲ್ಲದ್ದು (The End and the Endless)

ರಾಮಕೃಷ್ಣ

'ಎಲ್ಲದಕ್ಕು ಒಂದು ಕೊನೆ ಅಂತ ಇರತ್ತೆ" ಅಂತ ಅಜ್ಜ ಹೇಳಿದರು. ಸನ್ನಿವೇಶದ ಗಂಭೀರತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿಗಿಲಾದ್ದು, ಅವ್ಯಕ್ತ ಭಯ ಪೀಡಿಸಿದ್ದು ನಿಜ.

ಏನಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಅಣ್ಣ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸೂ ಕಹಿಯಾಗುವಂತೆ ಜಗಳವಾಡಿದ್ದ. ತನ್ನ ಮಾತೆ ಕೊನೆ ಎಂಬಂತೆ ಯಾರಿಗೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವನ ಇರಿಯುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬಾಯಿಕೊಡಲಾಗದೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ ಎಲ್ಲರು ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಾದ ಮೇಲೂ ಯಾರಿಗೂ ಅವನೆಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ತಾನಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹಲುಬಿದ್ದ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅವನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೂ ಅವನು ಬುಸುಗುಡುತ್ತಲೆ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅನಿಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರು ಬಿಗಿದುಹೋಗಿದ್ದರು.

ಹಾಗಿದ್ದಾಗಲು ಅಜ್ಜನ ಮಾತು ಮನೆಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರಾಳತೆ ತಂದಿತ್ತು.

ಅಜ್ಜ ಬಹಳ ಗ್ರೇಟ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕಾಲದ ಚಿಕ್ಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನಾನು ಬಾಧಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏನಾದರು ಆದರೆ ಮುಗಿದೆ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಸಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಜ್ಜನ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಉದಾರತೆ ನನಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾಲಾತೀತವಾದ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಅಜ್ಜನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಅಂತ ಆ ದಿನದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಈಗ ನಾನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಜಗಳ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ದಣಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಎಂಬುದು ಅವನಲ್ಲಿ ಇರಲೆ ಇಲ್ಲ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಲ ಒಂದು ಜಗಳ ಮುಗಿದ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಅವಮಾನ, ಅನ್ಯಾಯ, ಬೇಧದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತ ಮಾತಿನ ಚಾಟಿ ಬೀಸುತ್ತ ಘಾತಿಸುತ್ತ ಮನೆಯ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಅವನ ಸುತ್ತ ಬಾಯಿಕೊಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರು ದಣಿದು ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾದರು ಅವನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕ, ಅಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಎಲ್ಲ 'ರಾಮಾ, ಪರಮಾತ್ಮಾ, ನಾರಾಯಣಾ' ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರುಣೆ, ವಿಷಾದ, ಸೋಲುಗಳಿಂದ ಜರ್ಝರಿತರಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದರೂ ಅವನು ಕೋಪತಾಪಗಳಿಂದ ಉಮ್ಮಳಿಸಿಕೊಂಡೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಜಗಳದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರು ಬಾಧಿತರಾದರು ಅವನದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ ಆದಿನ ಸುರುವಾದದ್ದಾದರು ಹೇಗೆ? ಅದೆಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಅಕ್ಕ ಕೆಳಗಿನ ತೋಟದ ತಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದಮರದ ದುಡ್ಲಹುಳಿ ಕಾಯಿಗಳು ಹಣ್ಣುಮೆಟ್ಟಿವೆ, ಮಳೆಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೊಳೆತು ಯಾತಕ್ಕು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕುಯ್ದು ತಂದು ಬಿಟ್ಟದ್ದಳು. ಆಚೆಕರೆ ಮನೆಯವರು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಹಾಕಿಯಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಇರಾದೆ ಅವಳಿಗಿತ್ತು. ಅಣ್ಣ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತಾನು ಅದನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತ್ರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಯಾಕೆ ಕುಯ್ದಿದ್ದು ಎಂದು ಮಾತು ತೆಗೆದು ಕೋಪ, ಪ್ರಕೋಪ, ಮಾತಿನ ರಾಣಾರಂಪ ನಡೆದು ಹೋದ್ದು.

ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಜನರಿದ್ದ, ಬಂದು ಹೋಗುವವರು ಬೇರೆಯೆ ಇದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಮಾಮೂಲಿನ ಅಡುಗೆಯ ತಯಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬೇಡ ಎಂಬಂತೆ ಊಟದ ಶಾಸ್ತ್ರ ನೆರವೇರಿತ್ತು.

ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾತಾಳ ಕಂಡೂ ಸುರಿದ ಅನ್ನ ಎದುರಿಗಿದ್ದೂ ವ್ಯಥಿತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಉಣಲಾಗದ ಮನೆ ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಮೂಡಿ ಕಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಜ್ಜ ಕೈಹಿಡಿದು ಬಾ ಹೋಗುವಾ ಎಂದರು. ನಾನು ಜೊತೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅವರು ತುಳಿದ ಹಾದಿ ಕೋಟೆ ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಕೇಳಿದರೆ ಉಂಡೆ ಹಲಸಿನ ಗುಜ್ಜೆ ಇದೆಯೇ ನೋಡಿ ಇದ್ದರೆ ಕುಯ್ದು ತರುವ ಎಂದರು.

ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಆಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದ ಮಳೆ ಬಿಡದೆ ಸುರಿದಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವಾದ ಹಾಗೆ ಕಂಡ ಸಂದಿಗೆ ಅಜ್ಜ ತಾವು ಹೊರಟು ನನ್ನನ್ನೂ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರು. ಉಂಡೆ ಹಲಸಿನ ಮರ ಕೋಟೆ ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿಯ ಮುರದ ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ದೂರ ಸಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಸಿಗುವುದು. ಗುಡ್ಡ ಮುಗಿದು ಮುಂದೆ ಕಡಿದಾಗುವಲ್ಲಿ ಮುರಕಲ್ಲಿನ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮರ ಏಕೈಕ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತ್ತು. 'ಈ ಮರ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿರುವಾಗಿಂದಲೂ ಹೀಗೆಯೆ' ಅಂತ ಅಜ್ಜ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೆಯೂ ಇಂದೂ ಒಂದೆ ಅಂತಲೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದು ಅಂತಲೂ ಕಾಲದ ಜೊತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೂಗಿಸುತ್ತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲು ಬಿದ್ದಾಗ ಹೊಳೆದು ಕಾಣುವ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ. ಅದರ ಗಾಳಿ ರುಮುರುಮು ಸತತ ಬೀಸಿ ಮರ ಅಂಕುಡೊಂಕಾಗಿ ಕೂತುಹೋದಹಾಗೆ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಮರದ ಹಲಸಲ್ಲಿ ಸೊಳೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅದರ ಹಲವು ವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಎಳವೆಯಲ್ಲೆ ಕುಯ್ದು ಏನು ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ದಿವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೋ ಐದೋ ಅಷ್ಟೆ ಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಅದು ನಮಗೇ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದು ವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ. ಆದರೆ ಆ ಗುಡ್ಡದ ತುದಿಗೆ ಬಲು ದೂರ ಅದಕ್ಕೆಂದೆ ಹೋಗಿ ತರುವವರು ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಹಾಗೆ ಇನ್ನಾರಿದ್ದಾರು? ಅದರ ಒಂದಾದರು ಕಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೆ ಸಂಭ್ರಮ ಸುರುಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡುವಲ್ಲಿಂದ ಮುಟ್ಟುವಲ್ಲಿಂದ ಹಚ್ಚಿ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುವ ತನಕ ಬೇರೆ ಲೋಕವೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೆಲ್ಲದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನಾನೀಗ ಬರೆಯಲಾರೆ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ದಿನ ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೆಲದಿನಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೆಬಿಡದಿದ್ದ ಸೂರ್ಯ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ. ಕೋಟೆಗುಡ್ಡೆಯ ಎತ್ತರದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಣುವ ಬೆಟ್ಟಶ್ರೇಣಿಯ ಕಾಡುಗಳು ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಬೆ ಮೋಡವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಕಪ್ಪಿನ ಮುಂದೆ ತುಣುಕು ಮೋಡಗಳು ಬೆಳ್ಳಗೆ ದೋಣಿ ಹಡಗುಗಳ ಹಾಗೆ ಕಣಿವೆಗಳ ಒಳಗೆ ನಿಂತು ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಬಿಸಿಲು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕದನ್ನೂ ಹೊಳೆಯಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರದ ಒಂದೊಂದೂ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. 'ಯಾವ ಜಗಳ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು' ಅಂತ ಅಜ್ಜ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಆ ದಿನದ ವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಉಂಡೆ ಹಲಸಿನ ಗುಜ್ಜೆಗಳು ಸಿಕ್ಕವು. ಕುಯ್ದು ಗುಜ್ಜೆಗಳನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತ ಅಜ್ಜ ಅಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ 'ಈ ಪರದೇಶಿ ಹಲಸು ಸಂಜೆ ನಾವು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಉಣ್ಣುವಂತೆ ಮಾಡೀತಲ್ಲ?' ಎಂದರು.

ನನಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಬೆಟ್ಟದ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ ಕಡಿದು, ಸುತ್ತಲ ಕಣಿವೆಗಳ ತಗ್ಗು, ಗಾಳಿಯ ಅಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಕೊರೆತದ ಭೋರ್‌ಭೋರ್, ಕಾಡಿನ ಕಪ್ಪು, ಎಲ್ಲವೂ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಳಯದ ಭೀತಿ ಕಾಡಿತು. ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಲ್ಲದೆ 'ಅಜ್ಜ ಪ್ರಳಯವಾಗುತ್ತ ಕೇಳಿದೆ?'

ಆ ವರೆಗೆ ಅಜ್ಜನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿದೆ ಇದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಕುಲುಕುಲು ನಕ್ಕರು. ಜೋತು ಬಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟೆ ರಟ್ಟೆ ಮುಖದ ನಿರಿಗೆ ಸುಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಪಕಳೆಗಳೆಂಬಂತೆ ಕುಲುಕಿದವು. 'ಪ್ರಳಯ ಆಗುವುದಾದರೆ ಆಗಲಿ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆದ್ದು ನೋಡಿದ್ದೇವಲ್ಲ? ಅಂತ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಮದ್ದೂ ಇದೆಯಲ್ಲ.' ತೇಲುವ ಬಿಳಿ ಮೋಡವೂ ಅಜ್ಜನೂ ಸಮ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೂತು ಹೋಯಿತು.

ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಅಜ್ಜ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಾಡಿದರು: 'ಪ್ರಪಂಚ ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ದೊಡ್ಡದಿರುವಾಗ ಯಾವ ಪ್ರಳಯವೂ ಏನು ಮಾಡಲಾರದು. ಅದೊಂದು ಹೆದರಿಕೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ಜಗಳ ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ ನಾನು ದೊಡ್ಡವನಾದ್ದು, ಮುದುಕನಾದ್ದು, ನೀನೂ ಹಾಗೆ ಆದರಾಯಿತು.'

ನಾನೂ ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡೆ. ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ನಿರುಮ್ಮಳ ಅನಿಸಿತು.

ಅಣ್ಣ ಆ ದಿನ ರಾತ್ರೆ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆ ಊಟದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದ. ಆಮೇಲೊಂದು ದಿನ ಏಕಾಏಕಿ ಎತ್ತ ಏನು ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ತನ್ನೊಳಗಿನ ರೂಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಗುದ್ದಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ, ಏನಾದ ಎಂಬ ಕೌತುಕ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿದ.

15. Cool Clicks!!

Bayalu Coordinators at your place for any query or support;

Bangalore: *Asha Rai – asha.rai@azimpremjifoundation.org*
Yadgir: *Guru Moger – guru.moger@azimpremjifoundation.org*
Mandya: *Gopalakrishna – gopalakrishna@azimpremjifoundation.org*
NS Plus: Ramanand - ramananda@azimpremjifoundation.org
Gulbarga: Gururaj Naragund- gururaj.nargund@azimpremjifoundation.org

Please write to us with your feedback to bayalu@azimpremjifoundation.org